

Коненко Л.Б.

методист, в.о. завідувача відділу
дошкільної та початкової освіти ТОКІППО
l.konenko@ippo.edu.te.ua

Іваночко О.В.

методист відділу дошкільної та початкової освіти
ТОКІППО
o.ivanochko@ippo.edu.te.ua

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Українське суспільство на сучасному етапі розвитку має особливо гостру потребу в самостійних, творчих особистостях, що усвідомлюють свою суб'єктність. Нові завдання освіти в Україні, що спрямовані на гуманізацію та демократизацію всього освітнього процесу, визначають нові пріоритети, які потребують формування ініціативної особистості, здатної до раціональної та творчої праці.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що взаємодія учасників освітнього процесу розуміється як безпосередня міжособистісна комунікація, найважливішою особливістю якої є здатність людини «брати на себе роль іншого», уявляти, як її сприймає партнер у спілкуванні або група, і відповідно інтерпретувати ситуацію та конструювати власні дії.

Застосування інтерактивних методів в процесі підвищення кваліфікації вчителів дає змогу:

- ґрунтовно аналізувати інформацію, творчо підходити до засвоєння матеріалу;
- навчитися слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- моделювати і розв'язувати пізнавальні, життєві та соціальні ситуації, таким чином збагачуючи власний пізнавальний і соціальний досвід;
- учитися будувати конструктивні відносини в групі, визначати своє місце в ній, уникати конфліктів, розв'язувати їх, шукати компроміси, прагнути до діалогу, знаходити спільне розв'язання проблеми;
- розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт тощо [6, с. 157].

Інтерактивні технології навчання сприяють ефективному розвитку в кожній особі системи загальнолюдських цінностей та загальноприйнятих норм поведінки; розвитку здатності цінувати свободу та вміння користуватися нею; усвідомленню особистої відповідальності та вмінню об'єднуватися з іншими членами суспільства задля розв'язання спільної проблеми; розвитку здатності визнавати і поважати цінності іншої людини; формуванню навичок спілкування та співпраці з іншими членами групи (суспільства), взаєморозуміння та взаємоповаги до кожного індивідуума; вихованню толерантності, співчуття, доброзичливості та піклування, почуття солідарності й рівності; формуванню вміння робити вільний та незалежний вибір, що ґрунтується на власних

судженнях та аналізі дійсності, розумінні норм і правил поведінки в суспільстві та поваги до них, знанні законів, основних прав людини; особистій відповідальності та громадянському обов'язкові [3, с. 7].

Мета нашої статті полягає у розкритті специфіки інтерактивного навчання в процесі підвищення кваліфікації, а також у висвітленні особливостей підготовки учителів до впровадження інтерактивних методів під час викладання освітніх галузей у сучасній початковій школі.

Інтерактивне навчання як специфічну освітню технологію в загальнодидактичному аспекті ґрунтовно досліджують Л.Коваль, Н.Коломієць, О.Пошетун, Л.Пироженко та ін.

Вчені (Н.Бібік, В.Бондар, Л.Ващенко, І.Гавриш, В.Євдокимов, О.Савченко, І.Хижняк та ін.) зосереджують увагу на широкому спектрі освітньо-розвивальних, виховних завдань, які доводиться розв'язувати педагогу в школі; а також на особливостях впровадження інтерактивного навчання в початковій школі (Н.Коломієць, О.Саган, Н.Павленко та ін.).

На нашу думку, основними для підготовки вчителів до впровадження інтерактивних методик у початковій школі слід розуміти як комплекс педагогічних заходів, спрямованих на:

- засвоєння теоретичних основ використання інтерактивних методик;
- формування спеціальних професійних умінь, необхідних для впровадження інтерактивного навчання в освітній процес;
- стимулювання та мотивацію освітньої активності слухачів курсів, спрямованих на розвиток позитивної рефлексії щодо використання інтерактивних методик.

Для ефективного застосування інтерактивних методів, з метою охоплення всього необхідного обсягу матеріалу та глибокого його засвоєння, педагог має ретельно планувати свою роботу:

- використовувати методи, адекватні віку і досвіду роботи з інтерактивними методами;
- давати завдання для попередньої підготовки;
- добирати для заняття таку інтерактивну вправу, яка давала б слухачам «ключ» до засвоєння інформації;
- упродовж інтерактивної вправи давати час для обмірковування завдання, щоб вони сприйняли його усвідомлено, а не виконали механічно;
- проводити неквапливе обговорення за підсумками виконання інтерактивної вправи.

Інтерактивні методи, хоча й не є чимось новим, однак недостатньо широко застосовуються в реальному освітньому процесі, а деколи взагалі випадають з арсеналу педагогів. Інтерактивні методики дають змогу задіяти не тільки свідомість людини, але й її почуття, емоції, вольові якості, тобто залучають до процесу навчання «цілісну людину». Інтерактивна освітня діяльність сприяє розвитку тих особистісних якостей, які не можуть розвивати вербально:

- уміння працювати в колективі;
- брати відповідальність за свій вибір;

- аналізувати результати своєї діяльності;
- відчувати себе членом команди.

Використання інтерактивних методів та прийомів в процесі підвищення кваліфікації сприяє розвитку творчого потенціалу педагога, забезпечує високий рівень творчого мислення, самостійності, самоствердження, розкриття природних інтелектуальних та творчих задатків, що забезпечує розвиток цілісної особистості.

Література

1. Гаркава Н. Інтерактивне навчання. Практичні поради. *Відкритий урок*. 2012. № 9. С. 25-26.
2. Інтерактивні технології у початковій школі. *Сучасна школа України. Сер. Шкільний світ*. 2013. № 3(берез.). С. 9-42.
3. Коберник Г. Інтерактивні технології навчання – ефективний засіб формування основ життєвої компетентності молодшого школяра на уроці. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2008. Вип. 24. С. 48-55.
4. Комар О. Інтерактивні методи як інноваційна діяльність сучасного вчителя початкової школи. *Початкова школа*. 2010. № 7. С. 47-49.
5. Лисенко О. Пізнавальна діяльність: інтерактивні технології. *Початкова освіта. Сер. Шкільний світ*. 2014. № 7(квіт.). С. 36-43.
6. Сухомлинський В.О. Вибрані твори в 5-ти томах. Т.1. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості. *Духовний світ школяра*. Київ: Школа, 2006. 654 с.

УДК 371

Коротюк З.М.

методист, в.о. завідувача
навчально-методичного центру
психологічної служби і соціальної роботи ТОКІППО

ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ «СИТУАЦІЯ УСПІХУ»

Щоб дійти до мети, треба перш за все йти.

Оноре де Бальзак

Народження педагогічної технології «Створення ситуації успіху» було зумовлено самим життям.

Актуальність проблеми сьогодні полягає в тому, що:

- знання, якості, мислення сучасної людини мають бути гнучкими, мобільними, конкурентоспроможними;
- особистість має вміти володіти комунікативною культурою, працювати в команді;
- критичне мислення, оцінювання ситуації, вміння знаходити шляхи вирішення проблем – запорука успіху;
- вміння працювати з інформацією, використовувати її для індивідуального розвитку і самовдосконалення – вимоги сучасного життя.

Тонкий знавець дитячої психології В. О. Сухомлинський стверджував, що